

Beszámoló a Kolozsváron megrendezett Nemzetközi Vidéktörténet Konferenciáról

2023. szeptember 11-14. között Kolozsváron, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem és az Erdélyi Néprajzi Múzeum rendezésében sikeresen lezajlott a VI. Nemzetközi Vidéktörténeti Konferencia (Sixth Biennial Conference of the Rural History Organisation). Ez alkalommal sor került az European Rural History Organization közgyűlésére is, ahol a következő két évre Rűsz-Fogarasi Enikő-t választották az elnöki tisztségbe.

Az esemény házigazdája idén a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Történelem és Filozófia Kara, valamint az Erdélyi Néprajzi Múzeum volt. E kimagasló eseménysorozatnak a kolozsvári BBTE Főépülete, illetve a szomszédságában elhelyezkedő, szintén a BBTE-hez tartozó Európai tanulmányok egyetemi épület adott helyet. Korábban az Európai Vidéktörténeti Egyesületnek Kelet-Európában még nem volt konferenciája, így ez egyedülálló esemény volt. A szervezők számára különös büszkeségre ad okot, hogy elnyerték a rendezési jogot egy barcelonai egyetemmel szemben.

A konferencián, amely két évente kerül megrendezésre, közel 400 kutató gyűlt össze személyesen és online felületen, majdnem 40 országból. A Rural History Konferencia előadásai nyitottak voltak a szakmabeli és a laikus érdeklődők számára egyaránt, a belépéshez csupán egy előzetesen kitöltött jelentkezési lap szükségeltetett.

Tudni kell, hogy több mint 300 előadás hangzott el a rendezvény során, ahol a vidéktörténet számos aspektusát fedték le. A konferencia nemzetközi jellege kifejeződött abban is, hogy az előadók különböző kontinensekről érkeztek. Az európai résztvevők közül a legtöbb Spanyolországból, Olaszországból származott, de számos hazai, lengyel, francia, svéd és magyar résztvevő mellett megannyi más országból is érkeztek kutatók. Az európaiak

mellett costa ricai, mexikói, brazil, perui és indiai kutatók is erősítették a mezőnyt, tovább növelve a konferencia sokszínűségét és nemzetközi vonatkozását.

A rendezvényen kivételesen széles spektrumú előadásokat hallhattunk, amelyek a vidéktörténet számos területét érintették. A rendezvény szekciói összesen 68 panelban zajlottak, lefedve a középkortól a jelenkor vidéktörténetéig terjedő időszakot, a kollektivizációt, gazdaságtörténetet, régészetet, tájrégészetet, bizonyos ökológiai kérdéseket, de néprajzi és levéltár-történeti témákat is. Az előadások során feldolgozták az emberiség anyagi és szellemi kultúrájának fejlődését, a tenyésztett állatok és termesztett növények történetét, valamint a tájhasználat és a nagyipari mezőgazdaság ökológiai kérdéseit. Emellett a rendezvény keretében először kaptak helyet olyan művészet- és filmtörténeti aspektusok, amelyek a tudományos paletta sokszínűségét gazdagították.

A konferencia kiváló lehetőséget biztosított a hazai kollégáknak arra, hogy bemutassák a külföldi kutatók számára a Kárpát-medencei, ezen belül a romániai és a magyarországi aspektusokat is. Ezek az előadások kiterjedtek a középkortól a múlt századi kollektivizálásig és feltárták a témák közötti párhuzamokat, különbségeket és a társadalomra gyakorolt hatásokat. Köztudott, hogy a történeti kutatásban a fókuszpont vidéki, mezőgazdasági szempontból elsődlegesen nem Közép- és Kelet-Európára, hanem Nyugat-Európára irányul, emellett pedig természetesen az Európán kívüli egykori gyarmatokra. A konferencia teret adott a gyarmatokkal foglalkozó előadásoknak is, a területi kutatói számos érdekes témát mutattak be, amilyen például a földosztás. Az előadások között érdekesnek tűnt az egykori Brit-India területén folytatott gazdaságpolitika hatásait kutató előadás, amely a faluközösségekre gyakorolt mélyreható hatásokat vizsgálta egy indiai professzor-asszony, Bina Sengar vezetésével. Emellett érdemes megemlíteni a lótenyésztéssel és a vegyszerekkel kapcsolatos előadásokat, amelyek felfedték a mikrobiológia részleteit és a mezőgazdaság vegyszerekkel való kapcsolatát.

Az esemény egyik kiemelkedő része a levéltári források fontosságának hangsúlyozása volt, és két plenáris előadást is tartottak ebben a témában. Peter Moser svájci történész a Svájci Intézet egyik nagyszabású projektjét tárta fel az érdeklődők számára, ennek során a vidéktörténeti levéltári források digitalizálásáról és ezek elérhetővé tételéről beszélt. A kutatócsoport céljai között szerepel ennek a hatékony módszernek a népszerűsítése Európa-szerte, amellyel további kutatókat szeretnének bevonítani, maguk mellé állítani a vidéktörténeti kutatások kiterjesztése érdekében. A másik plenáris előadást Virgil Țărău tartotta, előadása a román Securitate és a kollektivizálás közötti kapcsolatról szólt. A kutató célja, hogy ráirányítsa a romániai közvélemény figyelmét olyan kiemelkedő anyagokra, melyek digitalizációjának kiemelt fontossága van.

A konferencia programjaihoz városi séták és kirándulások is hozzájárultak, amelyek között kiemelkedett az Erdélyi Néprajzi Múzeum által szervezett látogatás a kolozsvári Romulus Vuia Nemzeti Etnográfiai Parkba. Mindezek mellett a konferencia résztvevői látogatást tettek Torockóra, valamint Torockó-szentgyörgyre, Erdély egyik leglátványosabb vidéki tájára, amely a vidéktörténetben is ikonikus helyszíneként ismert, a világörökség részét képezi. Egy további kiemelkedő desztináció a közeli Válaszút és Bonchida voltak. Az utazás a Bánffy-kastélyokhoz vezette el az érdeklődőket, ennek során a Kallós Zoltán alapítvány néprajzi gyűjteményét is megtekinthették, ahol lehetőség nyílt Erdély vidéki kulturális és történeti gazdagságának megismerésére. A konferencia programjának részeként két izgalmas városi sétát is szerveztek Kolozsvár belvárosában. Az egyik séta kifejezetten a város templomainak és vallási helyszíneinek bemutatására fókuszált, míg a másik a város történeti és kulturális vonatkozásaival foglalkozott, így a résztvevőknek lehetőségük nyílt megismerni Kolozsvár sokszínűségét. A konferencia keretében könyvbemutatók és kerekasztal-beszélgetések is megrendezésre kerültek.

A VI. Nemzetközi Vidéktörténeti Konferencia Kolozsváron olyan esemény volt, amely egyedülálló módon, kelet-európai környezetben hozta össze az európai, észak és dél amerikai, valamint ázsiai kutatókat, tanárokat és doktoranduszokat. A rendezvény kiemelkedő jelentőségű volt az európai és világtörténeti kutatások szempontjából, elősegítve a kutatók közötti tapasztalatcserét és közös projektek kialakítását. Emellett a konferencia új kutatási irányok kialakításának és friss kutatócsoportok létrehozásának lehetőségét is megteremtette, e szakág tudományos közösségét erősítve. Az esemény, melyen 36 ország képviseltette magát, hozzájárult a vidéktörténet globális kutatásának előmozdításához, elmélyítéséhez.

